# คุฏบะฮฺอีดิลอัฎฮา: รัฐธรรมนูญแห่งเมืองมะดีนะฮฺ สรรสาระสันติภาพที่ยั่งยืน

[ ไทย – Thai – تايلاندي ]


## มัสลัน มาหะมะ

ตรวจทานโดย: ซุฟอัม อุษมาน

ที่มา : www.yiu.ac.th



2012 - 1433

IslamHouse.com

# دستور المدينة: قمة بنود السلام المستدام

« باللغة التايلاندية »


## مزلان محمد

مراجعة: صافي عثمان

المصدر: جامعة جالا الإسلامية



2012 - 1433

**ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ**

# รัฐธรรมนูญแห่งเมืองมะดีนะฮฺ
# สรรสาระสันติภาพที่ยั่งยืน

الله أكبر ( 9 ครั้ง) الله أكبر كبيرا، والحَمْدُ لله كَثِيْرًا وَسُبْحَانَ اللهِ بُكْرَةً وَأَصِيْلاً

إِنَّ الْحَمْدَ للهِ، نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِيْنُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَسْتَهْدِيْهِ وَنَتُوْبُ إِلَيْهِ، وَنَعُوْذُ بِاللهِ مِنْ شُرُوْرِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلاَ مُضِلَّ لَـهُ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هَادِيَ لَـهُ. وَأَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيْكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ. اللّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلى آلِهِ وَصَحْبِه. أَمّا بَعْدُ :

فَيَا أَيُّهَا الْمُسلِمُون أُوصِيْكُمْ وَإِيَّايَ بِتَقْوَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ وَبِطَاعَتِهِ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْن ، الله أكبر الله أكبر ولله الحمد

## มุสลิมีน มุสลิมาต ชาวอีดิลอัฎฮาทั้งหลาย

ในบรรยากาศอันบะเราะกะฮฺในเช้าวันนี้ เราทุกคนต่างแสดงความปีติยินดีด้วยการเปล่งเสียงตักบีร الله أكبر เพื่อประกาศแก่ชาวโลกว่า ไม่มีพลังอำนาจใดๆ ที่จะยิ่งใหญ่เทียบเคียงอำนาจของอัลลอฮฺ ไม่ว่าอำนาจทางการเมือง อำนาจ

ทางเศรษฐกิจ อำนาจทางทหาร และอำนาจใดๆ ก็ไม่สามารถเทียบเท่าพลังอำนาจของอัลลอฮฺ ดังนั้น ในวันนี้และทุกๆ วันเวลา สถานที่ เราจึงสามารถกล่าว الله أكبر ได้อย่างเต็มเสียง

ในวินาทีนี้เช่นเดียวกัน ประชาชาติมุสลิมทั่วโลกกว่า 2.5 ล้านคน โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ภูมิประเทศ ภาษาและสีผิว ทุกคนร่วมใจกันสนองตอบการเชิญชวนของอัลลอฮฺ ด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมือนๆ กัน ณ สถานที่และเวลาเดียวกัน แม้กระทั่งเสื้อผ้าที่สวมใส่ก็มีลักษณะแบบเดียวกัน ทุกคนพร้อมใจปฏิบัติศาสนกิจนี้อย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ด้วยหัวใจที่สำรวม นอบน้อมและยอมศิโรราบต่อความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ผู้ทรงบริหารจัดการสากลจักรวาล

ปรากฏการณ์อันน่ามหัศจรรย์ในมหกรรม ประจำปีของมนุษยชาตินี้ ไม่เพียงแต่แสดงถึงความเป็นสากลของสาสน์อิสลามเท่านั้น หากยังเป็นการแสดงออกในภาคปฏิบัติที่แสดงถึงความผูกพัน ความเป็นเอกภาพและความเป็นเรือนร่างอันเดียวกันของประชาชาตินี้ ที่หากส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเจ็บปวด อวัยวะส่วนอื่นก็รู้สึกเจ็บตามไปด้วย

ฮัจญ์มับรูร คือ เบ้าหลอมในการสร้างสังคมคุณธรรม มีคุณภาพที่บรรดาฮุจญาจทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงตามปรัชญาฮัจญ์มับรูรที่ไม่มีผลตอบแทนใดๆ ที่คู่ควรยกเว้นสวรรค์ของอัลลอฮฺเท่านั้น

الله أكبر الله أكبر ولله الحمد

สังคมมนุษย์ในบางแห่งและบางช่วงเวลา อาจจะเผชิญภาวะวิกฤติที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งที่รุนแรง จนดูเสมือนว่าไม่สามารถหาทางออกได้ แต่ในทัศนะอิสลาม ตราบใดที่มนุษย์มีความศรัทธาและยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ปฏิบัติตามคำสอนตามรูปแบบที่นำเสนอโดยนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมแล้ว มนุษย์จะไม่มีวันพบกับทางตันของชีวิต เพราะอิสลามได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาทุกอย่างไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ ปัญหาส่วนตัวหรือส่วนรวม ปัญหาในสังคมเล็กๆ ระดับชาติหรือระดับสากล และผู้ที่สมควรเป็นแสงเทียนที่ปลายอุโมงค์ในทุกครั้งที่เกิดวิกฤติสังคมก็คือ มุสลิมนั่นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากวิกฤตินั้นเกิดขึ้นในสังคมมุสลิมด้วยกันเอง

นบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ฝากคู่มือและเข็มทิศอันสำคัญยิ่งสำหรับมนุษยชาติ เพื่อนำเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยและประสบผลสำเร็จสูงสุด พร้อมให้หลักประกันว่า ตราบใดที่มนุษยชาติยึดมั่นคู่มือชีวิตดังกล่าวด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว มนุษย์จะไม่หลงทางและไม่พบกับทางตัน คู่มือและเข็มทิศดังกล่าวคือ อัลกุรอานและซุนนะฮฺ

الله أكبر الله أكبر ولله الحمد

## มุสลิมีน มุสลิมาต ชาวอีดิลอัฎฮาทั้งหลาย

เป็นที่ทราบกันดีว่า หลังจากที่นบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ประกาศศาสนาที่นครมักกะฮฺเป็นเวลา 13 ปี ท่านปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประกาศสาสน์อย่างเด็ดเดี่ยวและไม่หวั่นเกรงต่อภัยคุกคามและอิทธิพลใดๆ ในช่วงดังกล่าวนี้ มีผู้คนเพียง 100 กว่าคนเท่านั้นที่ยอมละทิ้งศาสนาดั้งเดิมและเชื่อฟังท่าน พวกเขาได้รับบททดสอบอย่างหนักหน่วง เพียงเพราะศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว ถึงกระนั้นก็ตาม ก็ไม่สามารถสั่นคลอนจิตใจของผู้ศรัทธาได้ มิหนำซ้ำกลับทำให้การศรัทธา

ของพวกเขายิ่งเพิ่มพูน ความรักและหวงแหนต่อศาสนายิ่งเพิ่มขึ้น บทุทดสอบเหล่านี้ได้จุดประกายในการชำระล้างจิตใจของพวกเขา จนกลายเป็นดั่งแร่ที่ผ่านการหล่อหลอมให้เป็นเนื้อเดียวกัน

แต่เมื่อการกดขี่ขมเหงได้รุนแรงตามลำดับและเกินกว่าที่มนุษย์ทั่วไปจะรับได้ สุดท้ายนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อนุญาตให้ชาวมุสลิมอพยพครั้งยิ่งใหญ่สู่นครอัลมะดีนะฮฺ โดยที่ท่านพร้อมด้วยสหายรักของท่านอะบูบักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เป็นคนสุดท้ายที่ออกจากนครมักกะฮฺสู่เมืองยัษริบที่ได้กลายเป็นมหานครแห่งความโชติช่วงชัชวาล หรืออัลมะดีนะตุลมุเนาววะเราะฮฺในเวลาต่อมา

หลังจากที่นบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ถึงเมืองมะดีนะฮฺด้วยความปลอดภัยด้วยความช่วยเหลือของอัลลอฮฺ โครงการเร่งด่วนที่ท่านได้ดำเนินการเป็นโครงการแรก คือ สร้างมัสยิด เพื่อเป็นศูนย์รวมการอบรมขัดเกลาทางจิตใจ เป็นแหล่งการเรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์บรรเทาทุกข์และสวัสดิการชุมชน ตลอดจนเป็นศูนย์บัญชาการบริหารจัดการสังคม

โครงการที่สองที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เร่งปฏิบัติ คือ โครงการความปรองดองแห่ง ประชา ชาติ ที่สามารถสมานหัวใจที่สร้างภราดรภาพอันแน่นแฟ้น ยิ่งกว่าความเป็นพี่น้องร่วมสายโลหิต พวกเขาได้สร้างตำนานแห่งความเป็นมิตรภาพที่ไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์ของการสร้างสังคมใดๆ ทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต

ส่วนโครงการที่สาม ซึ่งเป็นหัวข้อหลักของคุตบะฮฺอีดิลอัฎฮาประจำปีนี้ คือ ร่างกฎระเบียบข้อบังคับ กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนและรัฐบาล เพื่อสร้างสังคมสันติ กฎระเบียบนี้มีชื่อว่า "รัฐธรรมนูญอัลมะดีนะฮฺ"

รัฐธรรมนูญอัลมะดีนะฮฺคือรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนที่เป็นลายลักษณ์ฉบับแรกในประวัติศาสตร์สังคมมนุษย์ที่นักประวัติศาสตร์และนักบูรพาคดีเชื่อว่า เป็นอารยธรรมอันสูงส่งของมนุษยชาติและถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าแห่งความยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองอิสลาม

วัตถุประสงค์หลักของรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือ วางรากฐานสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตที่สันติ สานสัมพันธ์ที่

ดีระหว่างชนเผ่าต่างๆ ที่หลากหลาย โดยเฉพาะชาวมุฮาญีรีน ชาว อันศอรฺ ชาวยิวและชนต่างศาสนิกอื่นๆ กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชาชน ผู้นำและรัฐในการสร้างสังคมสันติภาพ ตลอดจนประกาศความเป็นรัฐเอกราชและความเป็นผู้นำสูงสุดของนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

นักบูรพาคดีชาวโรมาเนียชื่อ Constant Jeor Jeo ได้กล่าวว่า “รัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกอบด้วย 52 มาตรา ทุกมาตราเป็นความคิดที่สร้างสรรค์โดยนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในจำนวนนี้มี 25 มาตราที่พูดถึงชาวมุสลิมเป็นการเฉพาะ และอีก 27 มาตราได้พูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาวมุสลิมกับชนต่างศาสนิกโดยเฉพาะยิวและชนต่างศาสนิกอื่นๆ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกร่างขึ้นโดยมีสาระสำคัญที่อนุญาตให้ชนต่างศาสนิกสามารถดำรงชีวิตกับสังคมมุสลิมอย่างอิสระ สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติทางศาสนาตามความเชื่อของแต่ละชุมชนอย่างเสรี แต่ละชุมชนไม่สามารถสร้างความเดือดร้อนหรือก่อความไม่สงบแก่ชุมชนอื่น รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกร่างขึ้นในปีแรกของการฮิจเราะฮฺหรือปี 623 ค.ศ. แต่ทุกครั้งที่เมืองอัล

มะดีนะฮฺถูกคุกคามจากศัตรูพลเมืองอัลมะดีนะฮฺทุกคนต้องลุกขึ้นปกป้องจากภัยคุกคามนี้"

الله أكبر الله أكبر ولله الحمد

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญอัลมะดีนะฮฺสรุปได้ดังนี้

## 1. ประชาชาติมุสลิมอยู่ในฐานะที่เหนือกว่าการติดยึดในเรื่องเผ่าพันธุ์และสีผิว

"แท้จริง พวกเขาคือประชาชาติเดียวกันที่แตกต่างจากชาวพลเมืองอื่น"

นัยตามมาตรานี้ ทำให้ชาวมุสลิมถึงแม้จะมาจากเผ่าพันธุ์ วงศ์ตระกูล เชื้อชาติและภาษาที่ต่างกัน แต่พวกเขามีความผูกพันกับสายใยอันเดียวกัน นั่นคือ อิสลาม และด้วยมาตรานี้ นบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทลายกำแพงความเป็นท้องถิ่นนิยม ภาคนิยม ภาษานิยมและชาตินิยมอย่างสิ้นซาก พร้อมสร้างชาติพันธุ์ใหม่คือชาติพันธุ์อิสลาม ทุกคนกลายเป็นประชาชาติเดียวกันคือประชาชาติอิสลาม

## 2. การสร้างหลักประกันสังคมร่วมกันระหว่างพลเมือง

“แท้จริงศรัทธาชนไม่สามารถปล่อยให้ปัญหาของมุสลิมถูกแก้ไขตามลำพัง แต่เขาต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันแก้ปัญหาด้วยคุณธรรมโดยเฉพาะเรื่องการไถ่ตัวมุสลิมจากการถูกจองจำ”

มาตรานี้ได้ส่งสัญญาณแก่มุสลิมทุกคนว่า พวกเขาคือพี่น้องกัน จำเป็นต้องเกื้อกูลอุดหนุนซึ่งกันและกัน พวกเขาคือเรือนร่างอันเดียวกัน อวัยวะส่วนไหนเจ็บปวด อวัยวะส่วนอื่นเจ็บปวดไปด้วย

## 3. การลงโทษผู้บิดพลิ้วสัญญา

“ศรัทธาชนต้องลุกขึ้นต่อต้านโดยพร้อมเพรียงกันต่อทุกพฤติกรรมที่ส่อถึงการทรยศหักหลัง การสร้างศัตรูหรือสร้างความปั่นป่วนในสังคมมุสลิม ทุกคนต้องร่วมมือกันต่อต้านกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเยี่ยงนี้ ถึงแม้จะเป็นลูกหลานใครก็ตาม”

อาศัยมาตรานี้ นบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งประหารชีวิตยิวเผ่ากุร็อยเ ซาะฮฺกลุ่มหนึ่งหลัง

สงครามอัลอะหฺซาบ(สงครามพลพรรค) ซึ่งยิวกลุ่มนี้ได้เป็นไส้ศึกร่วมมือกับศัตรูในการโจมตีเมืองอัลมะดีนะฮฺ ถึงแม้พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอัลมะดีนะฮฺก็ตาม

## 4. การให้เกียรติแก่ทุกคนที่มุสลิมประกันความปลอดภัย

“แท้จริงอัลลอฮฺจะประกันความปลอดภัยแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แม้กระทั่งผู้ที่ต่ำต้อยที่สุดก็ได้รับสิทธินี้อย่างเสมอภาค ศรัทธาชนจะต้องร่วมมือประกันความปลอดภัยซึ่งกันและกัน”

มุสลิมทุกคนสามารถประกันความปลอดภัยแก่ใครก็ได้ที่เขาต้องการไม่ว่าจะเป็นมุสลิมหรือไม่ก็ตาม และทุกคนในสังคมต้องเคารพการประกันความปลอดภัยนี้ ถึงแม้ผู้ประกันจะมาจากประชาชนธรรมดาผู้ต่ำต้อยก็ตาม และแม้กระทั่งผู้ประกันจะเป็นผู้หญิงก็ตาม ดังหะดีษหนึ่งที่นบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่อุมมุฮานิว่า “*แท้จริงฉันจะประกันความปลอดภัยแก่ผู้ที่ท่านประกันความปลอดภัยแก่เขาโอ้ อุมมุฮานิ*” (อัลบุคอรีย์/6158 และมุสลิม/336)

## 5. การปกป้องประชาชนต่างศาสนิกและชนกลุ่มน้อย

“ผู้ใดก็ตามจากหมู่ชาวยิวที่ได้ตามเรา พวกเขาจะได้รับความช่วยเหลือ พวกเขาจะไม่ถูกอธรรม และไม่มีใครสามารถคุกคามพวกเขาได้” มาตรานี้เป็นการประกาศอย่างชัดเจนว่าชนต่างศาสนิกจะไม่ถูกคุกคามจากรัฐหรือสังคมมุสลิม ตราบใดที่เขาปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี มุสลิมหรือรัฐอิสลามไม่สามารถเอาประเด็นศาสนาเพื่อทำร้ายหรือสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นได้ ตราบใดที่เขาใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

## 6. หลักประกันความปลอดภัยในสังคมและประกันให้ค่าสินไหมทดแทน

“ผู้ใดที่ฆ่าผู้ศรัทธาโดยปราศจากเหตุผลที่เป็นที่อนุญาต เขาจะถูกตัดสินด้วยการประหารชีวิต ยกเว้นทายาทที่ถูกฆ่ายินยอมรับค่าสินไหมทดแทน ศรัทธาชนทั้งหลายต้องลุกขึ้นประณามฆาตกรรมนี้ ไม่มีผู้ใดมีสิทธิ์กระทำการอื่นใด ยกเว้นลงโทษผู้กระทำผิดเท่านั้น”

มาตรานี้เป็นหลักสำคัญต่อกระบวนการสร้างสันติภาพที่สามารถลบล้างวัฒนธรรมแห่งการล้างแค้นที่บานปลายและ

ไม่มีวันสิ้นสุดในสังคมญาฮิลียะฮฺในอดีต รัฐธรรมนูญยังได้ระบุว่า การลงโทษใดๆ สามารถกระทำได้แก่ผู้กระทำผิดเท่านั้น และบุคคลอื่นจะไม่ถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำผิดของสหายของเขา

## 7. แหล่งคำตัดสินสุดท้ายคือชะรีอะฮฺอิสลาม

"หากมีข้อพิพาทใดๆ ในระหว่างท่าน จงหันกลับไปสู่การตัดสินของอัลลอฮฺ และมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม"

มาตรานี้เป็นการประกาศว่า การตัดสินของอัลลอฮฺและเราะซูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถือเป็นที่สิ้นสุดและทุกคนต้องเชื่อฟังคำตัดสินนี้

## 8. เสรีภาพด้านการนับถือศาสนา

ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังได้ให้สิทธิเสรีภาพแก่กลุ่มชนต่างๆ ในการนับถือศาสนาและสามารถปฏิบัติคำสอนศาสนาตามความเชื่อของแต่ละคน ดังที่ได้ระบุในมาตราหนึ่งว่า "ยิวบะนีเอาว์ฟฺ เป็นประชาชาติหนึ่งร่วมกับบรรดาผู้ศรัทธา ยิวมี

ศาสนาประจำของพวกเขา และมุสลิมีนก็มีศาสนาประจำของพวกเขาเช่นกัน”

## 9. การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อปกป้องรัฐถือเป็นหน้าที่ของทุกคน

“ชาวยิวมีหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านการเงินพร้อมๆ กับผู้ศรัทธาตราบใดที่พวกเขาร่วมทำสงครามพร้อมกับชาวมุสลิม”

เพราะอัลมะดีนะฮฺเป็นรัฐของคนทุกคน ดังนั้นพลเมืองอัลมะดีนะฮฺทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนและปกป้องรัฐจากภัยคุกคามอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็ตาม

## 10. ทุกเผ่าพันธุ์ได้รับอิสรภาพในการจัดการเรื่องเงินและรายได้ของตน

“ชาวยิวมีหน้าที่แบ่งปันปัจจัยยังชีพในกลุ่มพวกเขาและชาวมุสลิมมีหน้าที่แบ่งปันปัจจัยยังชีพในกลุ่มพวกเขาเช่นกัน”

ในเมื่อแต่ละกลุ่มชนมีหน้าที่ใช้จ่ายเพื่อปกป้องและรักษาความมั่นคงของรัฐ ดังนั้นแต่ละกลุ่มชนในสังคมต่างมีหน้าที่แบ่งปันปัจจัยยังชีพของตนโดยที่รัฐหรือกลุ่มผลประโยชน์อื่นๆ ไม่มีสิทธิ์ไปก้าวก่ายและครอบครองเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเพียงผู้เดียว

## 11. การปกป้องรัฐอัลมะดีนะฮฺจากภัยคุกคามเป็นสิ่งวาญิบสำหรับทุกคน

"ในระหว่างพวกเขา ต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการต่อต้านผู้รุกรานพลเมืองของรัฐธรรมนูญฉบับนี้" มาตรการนี้ถือเป็นการมอบหมายหน้าที่ให้แก่ทุกคนที่เป็นพลเมืองอัลมะดีนะฮฺในการปกป้องจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกที่สั่นคลอนเสถียรภาพรัฐบาล

## 12. การให้คำตักเตือน การทำความดีระหว่างมุสลิมด้วยกันและชนต่างศาสนิก ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน

“ในระหว่างพวกเขาต้องดำรงไว้ซึ่งการตักเตือนและการทำความดี ไม่ใช่กระทำบาปทั้งหลาย”

สถานะดั้งเดิมของความสัมพันธ์ระหว่างพลเมือง ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็ตาม คือ การให้คำตักเตือน เสนอแนะสิ่งดี ประกอบคุณงามความดีให้แก่กัน ไม่ใช่สร้างความบาดหมางระหว่างกัน

## 13. พลเมืองทุกคนสามารถทำสัญญากับฝ่ายใดก็ได้ตราบใดที่ไม่กระทบกับความมั่นคงของชาติ

มาตรานี้เป็นการส่งเสริมให้พลเมืองทุกคนแข่งขันทำความดี สรรค์สร้างสิ่งประโยชน์และพัฒนาสังคมอย่างเต็มความสามารถ และเพื่อให้สามารถดำเนินไปอย่างสำเร็จสูงสุด รัฐจึงให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายทำสัญญาสร้างความร่วมมือทำคุณประโยชน์ ตราบใดที่ไม่กระทบกับความมั่นคงของชาติ

## 14. วาญิบให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกอธรรม

“แท้จริง  การยื่นมือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกอธรรมเป็นสิ่งวาญิบ”

ดังนั้น ทุกคนต้องลุกขึ้นต่อสู้กับความอยุติธรรมและต้องปลดปล่อยอธรรมให้หมดไปจากสังคมมุสลิมไม่ว่าผู้ถูกอธรรมจะเป็นมุสลิมหรือไม่ก็ตาม

## 15. การประกันความปลอดภัยแก่พลเมืองทุกคน เป็นหน้าที่สำคัญของรัฐ

รัฐจะต้องประกันความปลอดภัยแก่ประชาชน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางศาสนาและเผ่าพันธุ์

الله أكبر الله أكبر ولله الحمد

นี่คือสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับอัลมะดีนะฮฺที่สามารถสร้างสังคมปรองดองที่แท้จริง ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ทุกคนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสร ะเสรีและเกิดสันติสุขที่แท้จริง เพราะความหายนะและความปั่นป่วนในสังคม เกิดขึ้นเนื่องจากมนุษย์พยายามใช้อำนาจบังคับขู่เข็ญเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ตราบใดที่ไม่สามารถยับยั้งสกัดกั้นการบีบบังคับและการยกย่องบูชามนุษย์ด้วยกัน ตลอดจนปฏิเสธการนับถือพระเจ้าอันจอมปลอมและตราบใดที่ไม่สามารถปลดปล่อยมนุษย์ให้

มีความอิสระในการเลือกทางเดินชีวิตและความต้องการอันแท้จริงของตนเองแล้ว มนุษย์จะต้องประสบปัญหาอย่างต่อเนื่อง สังคมก็จะมีแต่ความวุ่นวาย ด้วยเหตุนี้ ภารกิจสำคัญของนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และผู้ที่เจริญรอยตามท่าน คือ ปลดปล่อยมนุษย์ให้หลุดพ้นจากพันธนาการการเคารพบูชามนุษย์ด้วยกันสู่การเคารพบูชาอัลลอฮฺ ผู้ทรงเอกา ปล่อยอิสรภาพมวลมนุษย์จากห่วงโซ่อันคับแคบของโลกดุนยาสู่ความไพศาลของดุนยาและอาคิเราะฮฺ ทำให้มนุษยชาติหลุดพ้นจากกรงเล็บแห่งความอธรรมทางศาสนาสู่ความยุติธรรมของอัลอิสลาม

الله أكبر الله أكبر ولله الحمد

## พี่น้องชาวอีดิลอัฎฮาทุกท่าน

ณ โอกาสนี้จึงใคร่เชิญชวนทุกท่านทุกฝ่ายศึกษาเรียนรู้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งไม่เพียงแค่เป็นกระดาษเปื้อนหมึกที่เป็นสัญญาอันจอมปลอมและไม่มีวันเกิดขึ้นในสนามแห่งความเป็นจริง แต่ได้กลายเป็นบรรทัดฐานสำคัญในการบริหารปกครองสังคมสันติภาพ ในเมื่อแต่ละคนมีความศรัทธาที่ถูกต้องและ

ความศรัทธาเป็นดั่งยามที่เฝ้าดูแลความซื่อสัตย์ เป็นเช่นผนังแกร่งที่ขวางกั้นความโลภและกิเลสตัณหา ทรัพย์สินและคลังสมบัติทั้งหลายที่เคยตกเป็นอาหารอันโอชะของบรรดากษัตริย์และชนชั้นผู้นำ ผลประโยชน์ของประเทศที่เคยถูกแบ่งปันหมุนเวียนในระหว่างผู้มีอิทธิพลก็ได้กลายเป็นทรัพย์สินของทุกคนโดยมีมุสลิมทุกคนเป็นผู้ดูแลรักษา

ภายใต้การขยายอาณาเขตอันรวดเร็วของอิสลามและภายใต้ความยิ่งใหญ่ของการปกครองของอาณาจักรอิสลามเราไม่เคยได้ยินว่ากองกำลังอิสลามไปบุกยึดและปล้นสะดมทรัพยากรเพื่อกอบโกยเข้าไปเสวยสุขในเมืองหลวงอิสลาม อาณาจักรอิสลามไม่เคยเป็นเจ้าภาพจัดสงครามกลางเมืองหรือสงครามโลกทั้ง 2 ครั้งในประวัติศาสตร์

ดร. ซากิร ไนก์ นักเผยแผ่อิสลามระดับโลกชาวอินเดีย ได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

- มุสลิมปกครองสเปนประมาณ 600 ปี ไม่เคยใช้กำลังรุนแรงให้คนเปลี่ยนศาสนาและไม่เคยปราบปรามฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ประชาชนเลย

- มุสลิมยึดครองคาบสมุทรอารเบียกว่า 1400 ปี แต่วันนี้ มีอาหรับคริสเตียน 14 ล้านคนและสามารถใช้ชีวิตอย่างปกติสุขและปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนาอย่างอิสระเสรี
- มุสลิมปกครองอินเดียประมาณ 1,000 ปี มีประชากรกว่า 80% ในอินเดียมิใช่มุสลิม ถือว่าเป็นหลักฐานอันดีว่าอิสลามไม่มีการบังคับขู่เข็ญให้รับอิสลาม
- อินโดนีเซียมีมุสลิมมากที่สุดในโลก ส่วนใหญ่ในมาเลเซียก็เป็นมุสลิม เราเคยได้ยินข่าวว่าประชาชนต่างศาสนิกในประเทศเหล่านี้ถูกกีดกันไม่ให้ประกอบพิธีทางศาสนาบ้างไหม มีการใช้กองกำลังฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชนต่างศาสนิกไปแล้วจำนวนเท่าไหร่?
- อิสลามเป็นศาสนาที่เจริญเร็วที่สุดในอเมริกาและยุโรปในปัจจุบันไหนเล่าคมดาบที่ใช้กำลังบังคับผู้คนในตะวันตกให้ยอมรับอิสลามมากมายขนาดนี้
- ดร. โจเซฟ อาดัม เพอร์สัน กล่าวว่า “ผู้คนกังวลเกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์ว่าวันหนึ่งจะตกอยู่ในมือของชาวอาหรับ มันเป็นความเข้าใจที่ผิด เพราะว่าระเบิด

ของอิสลามนั้นได้ถูกปิดกั้นอย่างสนิทไว้แล้วนับตั้งแต่วันที่นบีมุฮัมมัดได้ถือกำเนิด”

นี่คือผลงานส่วนหนึ่งของนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และประชาชาติของนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่เป็นแกนสำคัญในการสร้างสันติภาพสากล เมื่อโลกอยู่ภายใต้อิทธิพลของอิสลาม ประชาคมโลกก็สามารถสัมผัสถึงความสันติสุขที่แท้จริง แต่เมื่อใดที่อำนาจอันจอมปลอมเข้ามาบังคับ ขู่เข็ญและเข่นฆ่าประชาชน มนุษย์ต้องประสบกับความหวาดกลัว ไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถูกขับไล่และระเหเร่ร่อนอย่างผู้ไร้ที่อยู่อาศัย ภายใต้สโลแกนเชิดชูแนวคิดทางการเมืองและปกป้องสิทธิมนุษยชนในศตวรรษที่ผ่าน มนุษย์ต้องเข่นฆ่ามนุษย์ด้วยกันเกือบร้อยล้านคน ประเทศหลายประเทศต้องกลายเป็นเมืองร้าง ถูกปูพรมทำลายด้วยอาวุธอันทันสมัยจนราบเป็นหน้ากลอง ประชาชนเดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า ใช้ชีวิตกับเสียงร้องไห้และหยาดน้ำตา ทั่วประเทศเต็มไปด้วยซากศพและทะเลเลือด สร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจนไม่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้ นี่หรือ

อิสรภาพที่เราต้องการ และแนวคิดในลักษณะนี้หรือที่จะสร้างสันติภาพที่แท้จริง

ณ ที่แห่งนี้ เรามีความเชื่อมั่นว่าปัญหาความรุนแรงได้กลายเป็นปัญหาระดับโลก และเป็นปัญหาของมนุษยชาติแล้วจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น ด้วยการนำวิสัยทัศน์ มาตรการและการดำเนินการที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับแรกของโลกนั่นคือรัฐธรรมนูญอัลมะดีนะฮฺ ซึ่งเป็นสรรสาระแห่งสันติสุขที่ยั่งยืน

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ ﴾

بَارَكَ اللهُ لِي وَلَكُمْ فِيْ الْقُرْآنِ العَظِيْمِ، وَنَفَعَنِيْ وَإِيَّاكُمْ بِمَا فِيْهِ مِنَ الآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ، وَتَقَبَّلَ مِنِّيْ وَمِنْكُمْ تِلاَوَتَهُ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيْعُ العَلِيْمُ، وَأَسْتَغْفِرُ اللهَ العَظِيْمَ لِيْ وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْم.

# คุฏบะฮฺที่สอง

اللهُ أَكْبَرُ ( ครั้ง 7 ) . اللهُ أَكْبَرُ كَبِيْرًا وَالْحَمْدُ للهِ كَثِيْرًا وَسُبْحَانَ اللهِ بُكْرَةً وَأَصِيْلاً.

اَلْحَمْدُ للهِ وَحْدَهُ، صَدَقَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَأَعَزَّ جُنْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحَدَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيْكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ، اَللّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبَعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّيْنِ. أَمَّا بَعْدُ، فَيَا أَيُّهَا المُسْلِمُوْنَ اتَّقُواْ اللهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ .

اللّه أَكْبَر، اللّه أَكْبَر، وَللّهِ الْحَمْد

**พี่น้องชาวอีดิลอัฎฮาทั้งหลาย**

ปัจจุบันสังคมมนุษย์ได้พัฒนาถึงขีดสูงสุดของความเจริญ แต่ในขณะเดียวกันเรากลับพบว่าสังคมมนุษย์ได้จมดิ่งในห้วงเหวของความตกต่ำด้านคุณธรรม จริยธรรมที่รุนแรงที่สุด เพียงเพื่อรักษาอำนาจ ตำแหน่ง และลาภยศ มนุษย์สามารถกระทำต่อเพื่อนมนุษย์อย่างโหดเหี้ยม แม้กระทั่งสัตว์เดรัจฉานก็ไม่ดุร้ายต่อเหยื่อของมันได้มากเท่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ซีเรียถือเป็นตัวอย่างอันชัดเจนในเรื่องนี้ ลูกเล็กเด็กแดง สตรี คนแก่และ

คนหมดทางสู้ กลับต้องเผชิญกับความอำมหิตที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์โลกปัจจุบัน เราแทบไม่เชื่อว่าสายธารที่ยาวที่สุดในโลกปัจจุบันคือสายธารเลือดที่ไหลทั่วซีเรียและบรรจบรวมอย่างสงบนิ่งในหัวใจของมุสลิมทุกคน เราคือกำแพงอันแน่นิ่งที่ไม่รู้สึกสะทกสะท้านต่อมหกรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่เกิดขึ้น ณ ดินแดนบะเราะกะฮฺ ดินแดนที่เป็นหลุมฝังศพของบรรดานบีเศาะฮาบะฮฺและชาวศอลิฮีนเลย

เช่นเดียวกันกับโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นที่โรฮิงญา เมื่อสังคมมนุษย์มีค่าน้อยกว่าศูนย์ ไร้ค่ายิ่งกว่าขยะหน้าบ้าน ชาวโรฮิงญาเป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่มีผู้ใดต้องการไม่ว่าที่ไหนในโลก พวกเขาต้องเผชิญหน้ากับความอาฆาตแค้นที่เหี้ยมโหดที่สุดในโลกท่ามกลางความบอดใบ้ของสื่อทั่วโลก ชาวโรฮิงญาถูกเชือดฆ่าโดยอำนาจรัฐที่รุนแรงที่สุด ซึ่งหากเหตุการณ์อันน่าเศร้าสลดนี้เกิดขึ้นในประเทศมุสลิมและเหยื่อของความรุนแรงป่าเถื่อนนี้เป็นศาสนิกอื่นที่ไม่ใช่มุสลิมแล้ว โลกนี้ทั้งใบจะต้องไหวหวั่นสั่นสะท้าน และลุกฮือประณามพฤติกรรมที่ไร้มนุษยธรรมนี้แน่นอน และหากมีการฆ่าสุนัขเป็นพันๆ ตัวอย่างเหี้ยมโหดสยดสยองเหมือนสงครามล้างเผ่าพันธุ์ที่โรฮิงญาแล้ว นัก

คุ้มครองสัตว์และบรรดาสิทธิสัตวชนทั้งหลายพากันประท้วงและประณามการกระทำนี้แน่นอน หรือเป็นเพราะเลือดมุสลิมมีค่าและศักดิ์ศรีน้อยกว่าเลือดแมลงวัน

และท่ามกลางที่หลายฝ่ายที่กำลังให้ความสำคัญกับโครงการสานเสวนาระหว่างศาสนาและมีความเชื่อว่าด้วยการใช้หลักการนี้ โลกสามารถสัมผัสถึงสันติภาพที่แท้จริง แต่โลกก็ต้องร้อนระอุด้วยผลงานของบรรดามิจฉาชนกลุ่มหนึ่งที่คอยเป็นเชื้อเพลิงจุดไฟแห่งความเคียดแค้นตลอดเวลา ด้วยการทำหนังล้อเลียนนบีมุฮัมมัดและศาสนาอิสลาม ในนามประชาชนผู้รักสันติ เราขอประณามการกระทำที่ไม่มีอารยธรรมนี้ และขอให้มุสลิมทุกคนเชื่อว่า การดูหมิ่นนบีเป็นหน้าที่หลักของกลุ่มมิจฉาชน ในขณะที่การเชิดชูยกย่องนบีเป็นอำนาจอันชอบธรรมของอัลลอฮฺ อยู่แล้ว ดังที่พระองค์ได้กล่าวว่า

﴿ وَرَفَعۡنَا لَكَ ذِكۡرَكَ ۞ ﴾ [الشرح: ٤]

ความว่า: "และเราได้ยกย่องให้แก่เจ้าแล้ว ซึ่งการกล่าวถึงเจ้า " (อัลอินชิรอหฺ: 4)

ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีผู้ใดในโลกนี้ที่ได้รับการกล่าวถึงมากมายเป็นประจำทุกวันๆ ละกว่าพันล้านครั้งเหมือนกับนบี

มุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อีกแล้ว ถึงแม้จะใช้งบประมาณมหาศาลในการรณรงค์ โฆษณาให้มีการกล่าวถึงผู้นำคนใดคนหนึ่ง ก็ไม่มีใครสามารถทำได้เหมือนชาวมุสลิมยกย่องและกล่าวถึงนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อีกแล้ว เพราะนี่คือเป็นผลพวงของการดำเนินงานของอัลลอฮฺ ผู้บริหารสากลจักรวาลที่ไม่มีอำนาจใดๆ ในโลกนี้มาสกัดกั้นได้ มุสลิมทุกคนต้องมั่นใจในเรื่องนี้ และขอให้ทราบว่าการแสดงความรักต่อนบีที่แท้จริงคือการเจริญรอยตามท่านในทุกย่างก้าวชีวิตเรา

ขอให้พี่น้องทุกคนใช้บรรยากาศนี้ ร่วมด้วยช่วยกันฟื้นฟูเยียวยา อีมานของเรา หันมาสนใจปกป้องตัวเราและครอบครัวของเราจากไฟนรก ส่งเสริมและสนับสนุนการทำความดี โดยเฉพาะการเชือดกุรบานและเลี้ยงอาหารแก่คนยากจน เด็กกำพร้า หญิงหม้าย และผู้เดือดร้อน ขอเชิญชวนพี่น้องมุสลิมหันหน้าเข้าหากัน ให้อภัย ขอเตาบัตจากอัลลอฮฺ ด้วยหัวใจที่สำรวมนอบน้อม ยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการมุ่งมั่นแข่งขันทำความดี พยายามซึมซาบปรัชญากุรบานสู่การ

เป็นประชาชาติที่ดีเลิศและได้รับความเมตตาจากอัลลอฮฺ ทั้งดุนยาและอาคิเราะฮฺ

﴿ لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقْوَىٰ مِنكُمْۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾ ﴾ [الحج: ٣٧]

ความว่า: “เนื้อของมันและเลือดของมันจะไม่ถึงอัลลอฮฺแต่อย่างใด แต่การยำเกรงของพวกเจ้าจะถึงพระองค์ เช่นนั้นแหละเราได้ทำให้มันยอมจำนนต่อพวกเจ้า” (อัล-ฮัจญ์ 37)

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيْهِ وَسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ ﴾

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ.

اَللَّهُمَّ أَعِزَّ الْإِسْلاَمَ وَالْمُسْلِمِيْنَ، وَأَذِلَّ الشِّرْكَ وَالْمُشْرِكِيْنَ ، وَدَمِّرْ أَعْدَاءَ الدِّيْنِ، وَأَهْلِكِ الْكَفَرَةَ وَالمُشْرِكِيْنَ، وَأَعْلِ كَلِمَتَكَ إِلَى يَوْمِ الدِّيْنَ. اللَّهُمَّ احْفَظْ مُجْتَمَعَنَا مِنَ المُخَدِّرَاتِ وَالمُسْكِرَاتِ وَالشُّبُهَاتِ وَالشَّهَوَاتِ وَسُوْءِ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ، اَللَّهُمَّ انْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِيْنَ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِأَهْلِ سُورِيَا وَرُوهِنْجَا فَرَجًا وَمَخْرَجًا ، اللَّهُمَّ احْقِنْ دِمَاءَهُمْ، وَاحْفَظْ أَعْرَاضَهُمْ ، وَآمِنْهُمْ فِي أَوْطَانِهِمْ، اَللَّهُمَّ اكْشِفْ عَنْهُمُ البَلَاء، وَقَاتِلِ الظَّلَمَةَ المُتَجَبِّرِيْنَ، يَا جَبَّارُ يَا قَهَّارُ، اللَّهُمَّ خُذْهُمْ أَخْذَ عَزِيْزٍ مُقْتَدِرٍ،

وَأَرِحِ الْبِلَادَ وَ الْعِبَادَ مِنْهُمْ يَا عَزِيْزُ، اَللَّهُمَّ عَلَيْكَ بِطَاغِيَةِ الشَّامِ وَزُمْرَتِهِ ، اَللَّهُمَّ أَرِنَا فِيْهِمْ عَجَائِبَ قُدْرَتِكَ ، اَللَّهُمَّ إِنَّهُمْ قَدْ طَغَوْا فِي البِلاَدِ ، فَأَكْثَرُوْا فِيْهَا الْفَسَادَ ، فَصُبَّ عَلَيْهِمْ سَوْطَ عَذَابٍ ، يَا جَبَّارُ يَا قَهَّارُ .

اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدِيْنَا وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ. اللَّهُمَّ عَافِناَ مِنْ كُلِّ بَلاَءِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الآخِرَةِ . رَبَّناَ ظَلَمْناَ أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْناَ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الخَاسِرِيْنَ رَبَّناَ آتِنَا فِيْ الدُّنْياَ حَسَنَةً وَفِيْ الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِناَ عَذَابَ النَّارَ. سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلاَمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لله رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته